

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 32, 2024

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1411](#) 22-10-2024

Is het in strijd met artikel 22d lid 3 Sr om voor elke twee uren van taakstraf meer dan één dag vervangende hechtenis op te leggen en belooft de duur van de vervangende hechtenis meer dan vier maanden?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1413](#) 22-10-2024

Heeft het hof ten onrechte het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1408](#) 22-10-2024

Had het hof het onderzoek ter terechtzitting op grond van artikel 413 lid 1 jo. artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1412](#) 22-10-2024

Berust de niet-ontvankelijkverklaring van het OM in de ontnemingsvordering op onjuiste gronden, als het middel van het OM in de samenhangende strafzaak tot vernietiging leidt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1466](#) 22-10-2024

Mocht het hof de in beslag genomen wapens en patronen aan het verkeer onttrekken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1467](#) 22-10-2024

Heeft de verdachte, die op de achterbank van de auto tussen de gestolen goederen zat, een zodanige bijdrage geleverd dat sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking tussen de verdachte en de medeverdachten?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1468](#) 22-10-2024

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1494](#) 22-10-2024

Kan uit de omstandigheden worden afgeleid dat verdachte 'wist of redelijkerwijs moest weten' dat zijn rijbewijs ongeldig was verklaard?

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Het cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde medeplegen van opzetheling.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1468

Zaaknummer: 22/04189

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: 416 Sr

RECHTSPRAAK

Had het hof het onderzoek ter terechtzitting op grond van artikel 413 lid 1 jo. artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen?

Had het hof het onderzoek ter terechtzitting op grond van artikel 413 lid 1 jo. artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen?

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof tot het verlenen van verstek tegen de niet-verschenen verdachte.

Aan de oproeping van de verdachte om te verschijnen op de terechtzitting in hoger beroep van 25 mei 2022 is een akte van uitreiking gehecht. Volgens deze akte is die oproeping op 19 mei 2022 uitgereikt op de wijze zoals is voorgeschreven in artikel 36e lid 2 aanhef en onder a Sv. De termijn van tien dagen die in artikel 413 lid 1 eerste volzin Sv is voorgeschreven, is dus niet in acht genomen.

De stukken houden niets in waaruit kan volgen dat de verkorting van die termijn heeft plaatsgevonden met toestemming van de verdachte. Volgens het proces-verbaal van de terechtzitting is de verdachte niet verschenen. Een door hem op grond van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman is ook niet verschenen. Daarom had het hof het onderzoek op de terechtzitting op grond van artikel 413 Sv in samenhang met artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen. Het hof heeft het onderzoek op de terechtzitting echter voortgezet nadat tegen de niet-verschenen verdachte verstek was verleend. Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1408

Zaaknummer: 22/02408

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en R. Kuiper

Advocaten: T. Arkesteijn

Wetsartikelen: 36e Sv, 413 Sv, 279 Sv en 265 Sv

RECHTSPRAAK

Mocht het hof de in beslag genomen wapens en patronen aan het verkeer onttrekken?

Mocht het hof de in beslag genomen wapens en patronen aan het verkeer onttrekken?

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof dat de in beslag genomen wapens en patronen aan het verkeer onttrokken worden verklaard.

Het oordeel van het hof dat de wapens en patronen vatbaar zijn voor onttrekking aan het verkeer, is ontoereikend gemotiveerd. Uit de uitspraak van het hof kan immers niet worden afgeleid dat is voldaan aan de in artikel 36c en/of 36d Sr gestelde vereisten die voorwerpen vatbaar maken voor onttrekking aan het verkeer.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1466

Zaaknummer: 22/01988

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en T. Kooijmans

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 36c Sr en 36d Sr

RECHTSPRAAK

Heeft de verdachte, die op de achterbank van de auto tussen de gestolen goederen zat, een zodanige bijdrage geleverd dat sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking tussen de verdachte en de medeverdachten?

Heeft de verdachte, die op de achterbank van de auto tussen de gestolen goederen zat, een zodanige bijdrage geleverd dat sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking tussen de verdachte en de medeverdachten?

Het cassatiemiddel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 1 primair ten laste gelegde feit ten aanzien van het handelen samen en in vereniging niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1467

Zaaknummer: 22/03298

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: T.E. Korff

Wetsartikelen: 311 Sr en 47 Sr

RECHTSPRAAK

Berust de niet-ontvankelijkverklaring van het OM in de ontnemingsvordering op onjuiste gronden, als het middel van het OM in de samenhangende strafzaak tot vernietiging leidt?

Berust de niet-ontvankelijkverklaring van het OM in de ontnemingsvordering op onjuiste gronden, als het middel van het OM in de samenhangende strafzaak tot vernietiging leidt?

Het cassatiemiddel klaagt dat de beslissing van het hof tot niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel berust op onjuiste gronden. Daartoe wordt aangevoerd dat, als het cassatiemiddel van het openbaar ministerie in de strafzaak die met deze ontnemingszaak samenhangt doel treft en de Hoge Raad het arrest van het hof in de strafzaak vernietigt, aan de beslissing in de ontnemingszaak de grondslag komt te ontvallen.

De Hoge Raad heeft het arrest van het hof in de strafzaak die met deze ontnemingszaak samenhangt en die bij de Hoge Raad aanhangig is onder nummer 23/01859, vernietigd wat betreft onder meer de beslissingen over het onder 1 (gedeeltelijk), 2 en 6 ten laste gelegde. Dat brengt mee dat aan de beslissing in deze ontnemingszaak de grondslag is komen te ontvallen (vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1947).

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1412

Zaaknummer: 23/01858

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en R. Kuiper

Advocaten: D.J.C. Aben

Wetsartikelen: 511e Sv en 348 Sv

RECHTSPRAAK

Kan uit de omstandigheden worden afgeleid dat verdachte ‘wist of redelijkerwijs moest weten’ dat zijn rijbewijs ongeldig was verklaard?

Kan uit de omstandigheden worden afgeleid dat verdachte ‘wist of redelijkerwijs moest weten’ dat zijn rijbewijs ongeldig was verklaard?

Het cassatiemiddel komt op tegen de bewezenverklaring en klaagt dat het oordeel van het hof dat de verdachte op 2 augustus 2019 door de politie persoonlijk en ondubbelzinnig op de hoogte is gesteld van de ongeldigverklaring van zijn rijbewijs, onjuist dan wel ontoereikend is gemotiveerd.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1494

Zaaknummer: 22/01554

Rechters: M.J. Borgers, C. Caminada en C.N. Dalebout

Advocaten: D.L.A.M. Pluijmakers

Wetsartikelen: 9 WVV

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging?

Heeft het hof ten onrechte het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof tot niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de vervolging van de verdachte voor het onder 1 (gedeeltelijk, te weten voor zover dat ziet op 14.287 gram hennep), 2, 3 en 6 ten laste gelegde.

Aan de verdachte is onder 1, 2, 3 en 6 ten laste gelegd dat:

‘1. hij op of omstreeks 09 december 2013 in de gemeente [plaats], tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, opzettelijk heeft geteeld en/of bereid en/of bewerkt en/of verwerkt, in elk geval opzettelijk aanwezig heeft gehad (in een pand aan de [a-straat 1]) een hoeveelheid van (in totaal) ongeveer 14.374 gram hennep, in elk geval een hoeveelheid van meer dan 30 gram van een materiaal bevattende, hennep, zijnde hennep een middel als bedoeld in de bij de Opiumwet behorende lijst II;

2. hij op of omstreeks 09 december 2013 in de gemeente [plaats], tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, opzettelijk heeft geteeld en/of bereid en/of bewerkt en/of verwerkt, in elk geval opzettelijk aanwezig heeft gehad (in een pand aan de [b-straat 1]) een hoeveelheid van (in totaal) ongeveer 604 hennepplanten, althans een groot aantal hennepplanten en/of delen daarvan, zijnde hennep een middel als bedoeld in de bij de Opiumwet behorende lijst II;

3. hij op of omstreeks de periode van 01 september 2013 tot en met 09 december 2013 in de gemeente [plaats] tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, (in een woning gelegen aan de [b-straat 1]) met het oogmerk van wederrechtelijke toe-eigening heeft weggenomen een hoeveelheid elektriciteit, in elk geval enig goed, geheel of ten dele toebehorende aan Enexis, in elk geval aan een ander of anderen dan aan verdachte en/of zijn

mededader(s), waarbij verdachte en/of zijn mededader(s) zich de toegang tot de plaats des misdrijs heeft/hebben verschaft en/of de/het weg te nemen goed(eren) onder zijn/hun bereik heeft/hebben gebracht door middel van braak en/of verbreking;

6. hij op of omstreeks 09 december 2013, in de gemeente [plaats], althans in Nederland, (een) voorwerp(en), te weten een personenauto (Ferrari Spider F335, [kenteken 1]) en/of een personenauto (Mercedes-Benz ML 420 Cdi, [kenteken 2]), heeft verworven, voorhanden heeft gehad, heeft overgedragen en/of omgezet, althans van een voorwerp, te weten voornoemde personenauto('s), gebruik heeft gemaakt, terwijl hij wist dat bovenomschreven voorwerp – onmiddellijk of middellijk – afkomstig was uit enig misdrijf.'

In zijn arrest van 13 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2059, heeft de Hoge Raad onder meer overwogen:

'2.3.1 Het voorschrift van art. 6, eerste lid, EVRM inzake de behandeling van een strafzaak binnen een redelijke termijn beoogt te voorkomen dat een verdachte langer dan redelijk is onder de dreiging van een (verdere) strafvervolgning zou moeten leven. In HR 17 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2578, NJ 2008/358 zijn uitgangspunten en regels geformuleerd over de inbreuk op dit voorschrift en het rechtgevolg dat daaraan dient te worden verbonden. In dat arrest is beslist dat overschrijding van de redelijke termijn nimmer kan leiden tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de strafvervolgning of de ontnemingsvordering.

2.3.2 In genoemd arrest is voorts erop gewezen dat ook andere factoren nopen tot een voortvarende afhandeling van strafzaken, zoals de ongunstige invloed van het tijdsverloop op de beoordeling van de feiten als gevolg van de verbleking van de herinnering van – bijvoorbeeld – getuigen. Genoemd voorschrift van art. 6, eerste lid, EVRM inzake de behandeling binnen een redelijke termijn heeft evenwel niet het oog op deze factoren en strekt in het bijzonder niet ertoe de verdedigingsrechten van een verdachte te waarborgen, zoals het recht getuigen te ondervragen. De in voormeld arrest geformuleerde uitgangspunten en regels houden alleen verband met het recht op behandeling van een strafzaak binnen een redelijke termijn en gelden dus niet voor de beoordeling van inbreuken op de verdedigingsrechten.

(...)

2.3.4 Bij een inbreuk op de verdedigingsrechten van de verdachte die niet onder het bereik van art. 359a Sv valt, komt de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de vervolging niet in aanmerking, behoudens in het uitzonderlijke geval dat die inbreuk van dien aard is en zodanig ernstig dat geen sprake meer kan zijn van een eerlijk proces in de zin van art. 6

EVRM. Daarbij verdient opmerking dat het in de eerste plaats moet gaan om een inbreuk die onherstelbaar is en die niet op een aan de eisen van een behoorlijke en effectieve verdediging beantwoordende wijze is gecompenseerd. Bovendien moet die inbreuk het verstrekkende oordeel kunnen dragen – in de bewoordingen van het EHRM – dat ‘the proceedings as a whole were not fair’. Uit een en ander volgt dat de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie in de vervolging slechts in uitzonderlijke gevallen in beeld kan komen. Aan de motivering van die beslissing tot niet-ontvankelijkverklaring worden hoge eisen gesteld.

Andere gevolgen dan de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie in de vervolging liggen meer in de rede indien sprake is van een - onherstelbare en niet voor (procedurele) compensatie vatbare - schending van de verdedigingsrechten. Ingeval bijvoorbeeld het bewijs van de betrokkenheid van de verdachte bij het hem tenlastegelegde uitsluitend steunt op een hem belastende tegenover de politie afgelegde getuigenverklaring, terwijl op de gronden als vermeld in HR 29 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX5539, NJ 2013/145 moet worden aangenomen dat de verdachte niet het bij art. 6, derde lid aanhef en onder d, EVRM voorziene recht heeft kunnen uitoefenen die getuige te (doen) horen omtrent die verklaring, en verdachtes betrokkenheid bij het hem tenlastegelegde ook niet wordt bevestigd door ander bewijsmateriaal dan wel bedoeld steunbewijs geen betrekking heeft op die onderdelen van de verklaring die door de verdachte zijn betwist, ligt het in de rede dat die betwiste getuigenverklaring niet voor het bewijs wordt gebezigd en dat de verdachte bij gebreke van ander bewijsmateriaal wordt vrijgesproken van het hem tenlastegelegde, en in een ontnemingszaak dat de ontnemingsvordering wordt afgewezen. Dat is niet anders indien het tijdsverloop een complicatie heeft gevormd bij de vergaring en de waardering van het bewijsmateriaal.’

Het hof heeft geoordeeld dat naast de algemene gevolgen van – onevenredig – tijdsverloop, zoals het gedurende lange tijd moeten leven onder de dreiging van de strafvervolging en het voortduren van beslag op onroerend goed, in deze zaak ook sprake is van inbreuk op verdedigingsrechten waardoor de waarheidsvinding ernstig in het gedrang is gekomen. Het hof heeft in dat verband vastgesteld dat noodzakelijk geachte onderzoekshandelingen niet meer konden worden uitgevoerd. Bovendien ging het hierbij volgens het hof voor een deel om onderzoek waar de verdediging in een vroeg stadium om heeft verzocht, maar waarop door het openbaar ministerie niet is gereageerd. Het hof heeft op grond hiervan geoordeeld dat geen sprake meer kon zijn van een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging van de verdachte. Bij zijn oordeel dat niet met strafvermindering of bewijsuitsluiting kon worden

volstaan, heeft het hof ook betrokken de zwaarte van de strafzaak, de ernst van de verdenking en de constatering dat 'het strafblad' van de verdachte geen blijk geeft van naderhand gepleegde strafbare feiten.

Het hof heeft zijn verstrekkende oordeel niet toereikend gemotiveerd. Daarbij is van belang dat als – onevenredig – tijdsverloop een complicatie vormt bij de bewijsgaring of de waardering van het bewijs, de rechter daarmee rekening kan houden en, als de bewijsvoering anders op gespannen voet zou komen met de 'fairness of the proceedings as a whole', tot een vrijspraak kan komen. De door het hof vastgestelde gang van zaken kan zijn oordeel dat sprake was van een niet voor (procedurele) compensatie vatbare schending van de verdedigingsrechten die meebrengt dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk moest worden verklaard in de vervolging van de verdachte, niet dragen (vgl. HR 12 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:1009, r.o. 2.4.2). Dat wordt niet anders als in de beoordeling wordt betrokken dat ook sprake is van andere nadelige gevolgen voor de verdachte, omdat niet zonder meer begrijpelijk is waarom deze gevolgen zich niet ervoor leenden te worden gecompenseerd, bijvoorbeeld door middel van strafvermindering (vgl. HR 17 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2578).

Het cassatiemiddel slaagt.

De redactie, november 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1413

Zaaknummer: 23/01859

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en R. Kuiper

Advocaten: D.J.C. Aben

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Is het in strijd met artikel 22d lid 3 Sr om voor elke twee uren van taakstraf meer dan één dag vervangende hechtenis op te leggen en belooft de duur van de vervangende hechtenis meer dan vier maanden?

Is het in strijd met artikel 22d lid 3 Sr om voor elke twee uren van taakstraf meer dan één dag vervangende hechtenis op te leggen en belooft de duur van de vervangende hechtenis meer dan vier maanden?

Wenk

Het cassatiemiddel heeft betrekking op de toewijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging van de in de zaak met parketnummer 09-817162-19 voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf en de omzetting daarvan in een taakstraf. Het klaagt dat in strijd met artikel 22d lid 3 Sr voor elke twee uren van de taakstraf meer dan één dag vervangende hechtenis is opgelegd en dat de duur van de vervangende hechtenis meer dan vier maanden belooft.

Op grond van artikel 6:6:21 lid 2 Sv kan de rechter een taakstraf gelasten in plaats van een last te geven tot tenuitvoerlegging van een eerder opgelegde voorwaardelijke vrijheidsstraf. Op de gronden vermeld in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 2.3 tot en met 2.10 berust het op een kennelijke misslag van de wetgever dat in deze bepaling artikel 22d lid 3 Sr niet van overeenkomstige toepassing is verklaard. Artikel 6:6:21 lid 2 Sv moet daarom verbeterd worden gelezen. Dat brengt mee dat bij de omzetting van een eerder opgelegde voorwaardelijke vrijheidsstraf in een taakstraf, de vervangende hechtenis, voor het geval dat de veroordeelde de taakstraf niet naar behoren verricht, ten hoogste vier maanden belooft en dat voor elke twee uren van de taakstraf niet meer dan één dag vervangende hechtenis wordt opgelegd.

Hieruit volgt dat het cassatiemiddel terecht is voorgesteld. De Hoge Raad zal zelf bepalen dat in de zaak met parketnummer 09-817162-19 de vervangende hechtenis vijftig dagen belooft.

Opmerking verdient nog dat in toekomstige gevallen, waarin bij de beslissing over de duur van de vervangende hechtenis het vorenstaande wordt miskend, sprake is van een kennelijke misslag die zich bij uitstek leent voor herstel door het hof zelf. Het gaat dan immers om een onmiddellijk kenbare fout die zich voor eenvoudig herstel leent door de rechters die op de zaak hebben gezeten, overeenkomstig de beslissingen van de Hoge Raad in de arresten van 6 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BJ7243 en 12 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1478. Deze manier van herstel verdient de voorkeur, omdat daardoor op korte termijn en op een eenvoudige manier ondubbelzinnig duidelijkheid ontstaat over de voor tenuitvoerlegging vatbare straffen. Wanneer in zo'n geval zekerheidshalve – naast het doen van het verzoek om een herstelarrest – ook cassatieberoep is ingesteld, kan dat beroep worden ingetrokken zodra het herstelarrest is gewezen.

De redactie, november 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-10-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1411

Zaaknummer: 23/00503

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en R. Kuiper

Advocaten: D.J.M. Dammers

Wetsartikelen: 22d Sr en 6:6:21 Sv